

การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยใน
อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก
Development of Occupational Health and Safety
Management Models in Furniture industry
for small enterprises

โยธิน พลประถม^{1*}, พงศ์ หรดาล², คณกร สว่างเจริญ³, ภาชิต ทินนาม⁴
Yotin Ponprathom^{1*}, Pong Horadal², Kanakorn Sawangcharoen³,
Pasit Tinnam⁴

¹ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

^{2,3}สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

⁴สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการและการจัดการโซ่อุปทาน คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

¹Occupational Health and Safety Program, Faculty of Science and Technology, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Bangkok

^{2,3}Technology and Innovation Management Program, Graduate School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Bangkok

⁴Program in Industrial Engineering and Supply Chain Management
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Bangkok

*Corresponding author email: yothin711@hotmail.com

Received 03 Mar 2025 Revised 07 Jun 2025 Accepted 07 Aug 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนายจ้าง 6 คน พนักงาน 60 คน บุคลากรหน่วยงานรัฐ 2 คน ผู้นำชุมชน 2 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง 2 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายและอิงดุลยพินิจ การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ SWOT ตามดัชนีตัวชี้วัดความสำเร็จแบบสมดุล ได้แก่ มาตรการความปลอดภัย บรรยากาศความปลอดภัย และปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ 1) การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย 2) การกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน และ 3) การนำมาตรฐานสากลมาใช้ การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบมีค่าเฉลี่ย 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 และการประเมินคู่มือการใช้งานมีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 อยู่ในระดับดี องค์กรความรู้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาระบบความปลอดภัยในสถานประกอบการขนาดเล็ก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานและส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การจัดการ, อาชีวอนามัยและความปลอดภัย, เฟอร์นิเจอร์, สถานประกอบการขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to develop a model for occupational health and safety management in the furniture industry for small enterprises. The sample group consisted of 6 employers, 60 employees, 2 government officials, 2 community leaders, and 2 local residents. Sampling was conducted using simple random and purposive sampling methods. Data were analyzed using descriptive statistics and SWOT analysis based on balanced scorecard indicators, including safety measures, safety climate, and occupational health risk factors. The study found that the developed model comprised three phases: (1) occupational health and safety operations, (2) strategic planning for implementation, and (3) adoption of international standards. The evaluation of the model's appropriateness yielded an average score of 3.93 with a standard deviation of 0.75, while the user manual received an average score of 3.87 with a standard deviation of 0.51, both considered good. The knowledge obtained from this research can serve as a guideline for improving safety management systems in small enterprises, enhancing workers' quality of life, and promoting a sustainable safety culture.

Keywords : Management, Occupational Health and Safety, Furniture, Small Enterprise

บทนำ

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ด้วยการสร้างงานจำนวนมาก (Ratnasingham et al., 2016) อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม่มีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและการทำงานท้องถิ่น แต่ปัจจุบันเผชิญกับความท้าทาย เช่น ต้นทุนสูง วัตถุดิบผันผวน ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการแข่งขันจากสินค้านำเข้า ผู้ประกอบการจึงต้องปรับตัวด้านนวัตกรรมและการผลิตเพื่อความอยู่รอดและแข่งขันได้ในระยะยาว อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมนี้มีความเสี่ยงสูงจากทั้งสภาพแวดล้อมการทำงานและอุบัติเหตุ เนื่องจากการใช้แรงงานมากและการทำงานที่รวดเร็ว โดยสถานประกอบการขนาดเล็กมักใช้แรงงานนอกระบบที่มีระดับการศึกษาต่ำและอายุสูง ซึ่งไม่สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการขนาดใหญ่ได้ การดูแลอาชีวอนามัยและความปลอดภัยจึงมีความสำคัญในการลดความเสี่ยงและเสริมสร้างสวัสดิการให้กับพนักงาน (Landstad et al., 2022) แม้ว่าสถานประกอบการขนาดเล็กมักมองข้ามเรื่องนี้ (Olsen et al., 2012) และพนักงานมักไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น การประกันสุขภาพหรือค่าชดเชยตามกฎหมาย (Dugolli, 2021) รวมถึงการทำงานในสภาพแวดล้อมที่กดดันทั้งด้านเวลาและแรงงาน (Bonafede et al., 2016)

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโดย การสร้างงานจำนวนมาก แต่มีความเสี่ยงสูงจากสภาพแวดล้อมการทำงานและอุบัติเหตุ เนื่องจากการใช้แรงงานเข้มข้นและการทำงานที่ โดยสถานประกอบการขนาดเล็กมักใช้ แรงงานนอกระบบที่มีระดับการศึกษาต่ำและอายุสูง การดูแลอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จึงสำคัญในการลดความเสี่ยงและเสริมสวัสดิการพนักงาน (Landstad et al., 2022) อย่างไรก็ตาม สถานประกอบการขนาดเล็กมักมองข้ามเรื่องนี้ (Olsen et al., 2012) และพนักงานมัก ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย เช่น การประกันสุขภาพหรือค่าชดเชย รวมถึงการทำงาน ในสภาพแวดล้อมที่กดดัน (Bonafede et al., 2016)

ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยใน อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขนาดเล็ก โดยเน้นการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการที่เหมาะสมและประเมินประสิทธิภาพ ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขนาดเล็กและสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนายจ้างของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขนาดเล็ก จำนวน 6 คน พนักงานจำนวน 60 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ (Marshall 2013) และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเลือกโดยการสุ่ม (Purposeful random sampling) ตามวิธีของ Duan and Hoagwood (2015) บุคลากรหน่วยงานรัฐ จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบแบบอิงดุลยพินิจ (judgmental sampling) และประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้ในพื้นที่ จำนวน 2 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย Purposeful random sampling (Duan and Hoagwood, 2015)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามโดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 10 ชิ้น ดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือชิ้นที่ 1- 4 แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำหรับนายจ้าง พนักงาน หน่วยงานรัฐ ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้กับสถานประกอบการ ตามลำดับ

2.2 เครื่องมือชิ้นที่ 5 - 7 แบบสำรวจมาตรการความปลอดภัยในการทำงาน บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก (สำหรับนายจ้างและพนักงาน) ตามลำดับ

2.3 เครื่องมือขึ้นที่ 8 - 10 แบบประเมินคู่มือการใช้งานรูปแบบ ความเหมาะสมของรูปแบบ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ การจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก ตามลำดับ

4. วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยร่างแบบสัมภาษณ์นำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติ (Item Objective congruence หรือ IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็น และการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลโดยมี 10 ส่วน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิเคราะห์โดยการแจกแจง รายละเอียดและเรียงเรียงเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 มาตรการความปลอดภัยในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ SWOT (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงรายละเอียด

ตอนที่ 6 แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงรายละเอียด

ตอนที่ 7 การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงรายละเอียด

ตอนที่ 8 การวิเคราะห์รูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงรายละเอียด

ตอนที่ 9 การประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 10 การประเมินคู่มือการใช้งานรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผลการวิจัย หมายเลข 048/65E5-V.02

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก ในเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร สรุปผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก เกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยในการทำงาน

การดำเนินงาน	มี		ไม่มี	
	N(6)	%	n(6)	%
1. ด้านการกำจัดอันตรายหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการ	4.2	70	1.8	30
2. ด้านการควบคุมเชิงวิศวกรรม	3	52	3	48
3. ด้านการสร้างความตระหนักถึงอันตรายจากการทำงานกับเครื่องจักร	1	23	5	77
4. ด้านการอบรมและวิธีการปฏิบัติงานกับเครื่องจักรอย่างปลอดภัย	3	42	3	58
5. ด้านอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	2	33	4	67
รวมทุกด้าน	2.64	44	3.36	56

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 2.64 คิดเป็นร้อยละ 44 โดยด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุดคือการกำจัดอันตรายหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการ (ค่าเฉลี่ย 4.2, ร้อยละ 70) รองลงมาคือ การควบคุมเชิงวิศวกรรม (ค่าเฉลี่ย 3, ร้อยละ 52) และน้อยที่สุดคือ การสร้างความตระหนักถึงอันตรายจากการทำงานกับเครื่องจักร (ค่าเฉลี่ย 1, ร้อยละ 23)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก เกี่ยวกับบรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน

บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน	สภาพการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของฝ่ายบริหารและลูกจ้าง	1.66	0.69	ต้องปรับปรุง
2. การมีส่วนร่วมการเสริมพลังและความยุติธรรมด้านความปลอดภัย	1.66	0.54	พอใช้
3. ด้านการรับรู้และการจัดการความเสี่ยงของลูกจ้าง	1.67	0.51	พอใช้
4. ด้านการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย	1.55	0.73	ต้องปรับปรุง
5. ด้านการเรียนรู้การสื่อสารและความไว้วางใจในการทำงาน	3.03	0.65	พอใช้
รวมทุกด้าน	1.91	0.62	พอใช้

จากตารางที่ 2 พบว่าบรรยากาศความปลอดภัยในการทำงานโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 1.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเรียนรู้การสื่อสารและความไว้วางใจในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 3.03) รองลงมาคือ การรับรู้และการจัดการความเสี่ยงของลูกจ้าง (ค่าเฉลี่ย 1.67) และการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 1.55) ขณะที่ข้อที่สำคัญที่สุดคือ การมีเป้าหมายด้านความปลอดภัยชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.38) และการเป็นแบบอย่างด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.37) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

ฝ่ายบริหารไม่มุ่งมั่นให้ลูกจ้างมีทักษะด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 1.43) และการมองว่าอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นสิ่งปกติ (ค่าเฉลี่ย 1.43)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยร้อยละการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก เกี่ยวกับปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน

ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการสภาพทำงาน	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพแวดล้อมการทำงานด้านกายภาพ	41.8	69.67	17.8	29.67
2. สภาพแวดล้อมการทำงานด้านเคมี	43	71.67	17	28.33
3. สภาพแวดล้อมการทำงานด้านชีวภาพ	39	65.00	21	35.00
4. สภาพแวดล้อมการทำงานด้านการยศาสตร์	51	85.00	9	15.00
5. สภาพแวดล้อมการทำงานด้านจิตสังคม	42.5	70.83	17.17	28.61
6. ด้านสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย	46.2	77.00	13.8	23.00
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	43.92	73.19	16.08	26.81

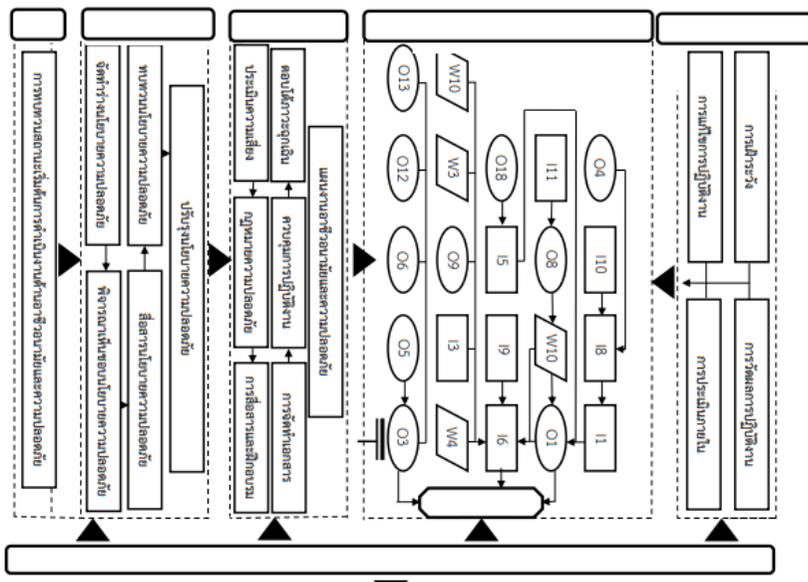
จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยคุกคามสุขภาพจากสภาพการทำงานโดยรวมมีจำนวน 43.92 คิดเป็นร้อยละ 73.19 โดยด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมการทำงานด้านการยศาสตร์ (จำนวน 51, ร้อยละ 85) รองลงมาคือ สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (จำนวน 46.2, ร้อยละ 77) และสภาพแวดล้อมการทำงานด้านชีวภาพ (จำนวน 39, ร้อยละ 65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การทำงานกับเครื่องมือที่ใช้ไฟฟ้ามากที่สุด (จำนวน 55, ร้อยละ 91.67) รองลงมาคือ อากาศร้อนอบอ้าวและการก้มตัวขณะทำงาน (จำนวน 53, ร้อยละ 88.33) ส่วนข้อที่น้อยที่สุดคือ มีแสงจ้ามากเกินไป (จำนวน 18, ร้อยละ 30)

การวิเคราะห์ SWOT ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กพบว่า จุดแข็ง มีระบบการสอนงาน ชี้แจงก่อนเริ่มงาน เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วม มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี และใช้มาตรการควบคุมทางวิศวกรรมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย จุดอ่อน ขาดความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ไม่มีระบบอาชีวอนามัยที่ชัดเจน ขาด

มาตรการป้องกันอุบัติเหตุ บุคลากร งบประมาณ และกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง โอกาสได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐและชุมชน ทำให้ปฏิบัติตามกฎหมายง่ายขึ้นและมีความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุ ปัญหาร้องเรียนจากชุมชน ขาดแผนงานและรายงานด้านอาชีวอนามัย และมีข้อจำกัดในการนำแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้

แนวทางการพัฒนา คือ กำหนดมาตรฐานการสอนงานและฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัย ปรับปรุงมาตรฐานการควบคุมและบำรุงรักษาเครื่องจักร จัดทำนโยบายและแผนงานอาชีวอนามัย กำหนดมาตรการป้องกันและบริหารความเสี่ยง ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและชุมชน และทบทวนการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหา ลดความเสี่ยงจากการร้องเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย

7. การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงรายละเอียดและเรียงเรียงเป็นความเรียง

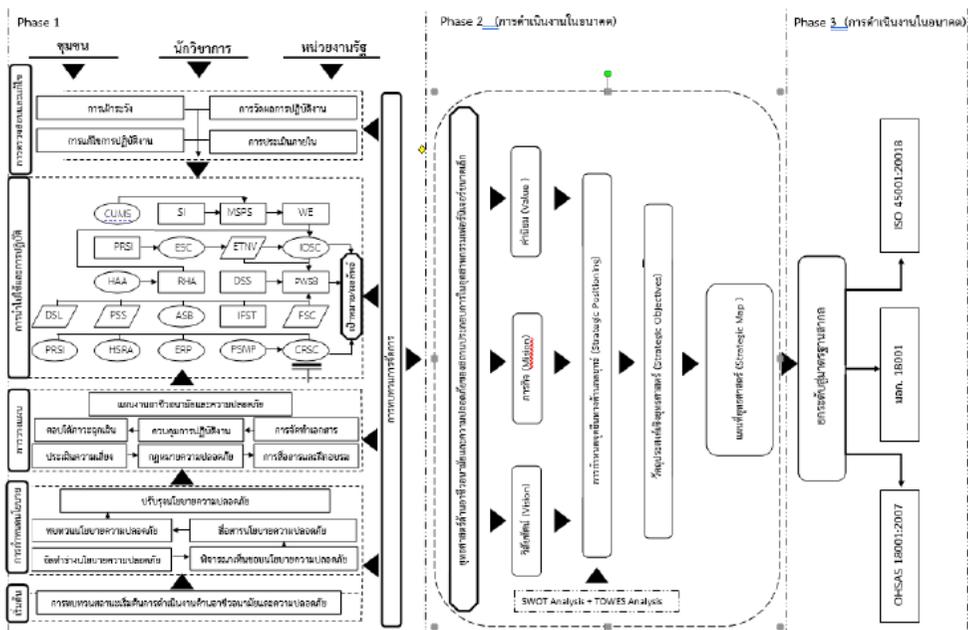
ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก พัฒนาครั้งที่ 1

8. การวิเคราะห์รูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก โดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงรายละเอียดและเรียบเรียงเป็นความเรียง

8.1 ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักวิชาการในรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยสำหรับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ขนาดเล็ก เนื่องจากสถานประกอบการมักขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้านนี้ ผู้เชี่ยวชาญชี้ว่า สถานประกอบการขนาดเล็กมีศักยภาพจำกัดในการสนับสนุนงบประมาณ จึงควรพึ่งพาภาควิชาการหรือนักวิจัยที่สามารถนำงบประมาณจากโครงการศึกษาวิจัยมาสนับสนุน ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สถานประกอบการ

8.2 ควรมีแผนรองรับการยกระดับการดำเนินงานในอนาคต เมื่อสถานประกอบการนำรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยไปใช้จนเกิดผลลัพธ์เบื้องต้นแล้ว ควรเตรียมแนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยให้ดียิ่งขึ้น

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการดังกล่าวตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก พัฒนาครั้งที่ 2

9. การประเมินรูปแบบการจัดการอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก โดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ และเรียงเรียงเป็นความเรียง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก

ข้อคำถาม	ความเหมาะสมของรูปแบบ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. วัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบ	4.00	0.76	มาก
2. เป้าหมายของการพัฒนารูปแบบ	3.75	0.71	มาก
3. กรอบแนวทางการพัฒนารูปแบบ	4.00	0.76	มาก
4. องค์ประกอบด้านการทบทวนสถานะเริ่มต้น	4.26	0.71	มาก
5. องค์ประกอบด้านการกำหนดนโยบายอาชีพอนามัยและความปลอดภัย	3.74	0.46	มาก
6. องค์ประกอบด้านการวางแผน	4.24	0.71	มาก
7. องค์ประกอบด้านการนำไปใช้และการปฏิบัติ	3.76	0.71	มาก
8. องค์ประกอบด้านการตรวจสอบและแก้ไข	4.13	0.64	มาก
9. องค์ประกอบด้านการทบทวนการจัดการ	3.88	0.64	มาก
10. องค์ประกอบด้านปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.63	0.74	มาก
11. การดำเนินการในการใช้งานรูปแบบ	3.63	0.74	มาก
12. กรอบแนวทางในการพัฒนารูปแบบ	3.88	0.83	มาก
13. การแจกแจงรายละเอียดของรูปแบบ	4.13	0.99	มาก
14. การนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์	3.88	0.83	มาก
15. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ	4.00	1.07	มาก
ภาพรวม	3.93	0.75	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.93 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า องค์ประกอบด้านการทบทวนสถานะเริ่มต้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการวางแผน (ค่าเฉลี่ย 4.24, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) และน้อยที่สุดคือ องค์ประกอบด้านการกำหนดนโยบายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 3.74, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46)

10. การประเมินคู่มือการใช้งานรูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ และเรียงเรียงเป็นความเรียง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินคู่มือการใช้งานรูปแบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก

ข้อคำถาม	ผลการประเมินคู่มือ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านการออกแบบรูปเล่มของคู่มือ	3.88	0.55	ระดับดี
2. ด้านเนื้อหาในคู่มือ	3.95	0.48	ระดับดี
3. ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์	3.67	0.57	ระดับดี
ภาพรวม	3.87	0.51	ระดับดี

จากตารางที่ 5 พบว่า การประเมินคู่มือการใช้งานรูปแบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.87 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51) อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เนื้อหาของคู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.14 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64) รองลงมาคือ เนื้อหาช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจหลักการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.13, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64) และน้อยที่สุดคือ สถานประกอบการ

สามารถนำคู่มือไปใช้ในการพัฒนาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้ (ค่าเฉลี่ย 3.50, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53)

อภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากขนาดของสถานประกอบการและทรัพยากรที่จำกัด สอดคล้องกับ Olsen et al. (2012) ที่ชี้ว่าธุรกิจขนาดเล็กเผชิญกับความเสี่ยงสูงและข้อจำกัดด้านกฎหมาย การพัฒนามาตรการความปลอดภัยเป็นระบบสามารถช่วยลดอุบัติเหตุได้สูงถึง 52% (Porru et al., 2017) การนำมาตรการระบบความปลอดภัยมาใช้จริงในธุรกิจขนาดเล็กจะช่วยลดอุบัติเหตุและเพิ่มความยั่งยืนในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

2. บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงานบรรยากาศความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ขาดการมีส่วนร่วมของพนักงาน โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบและการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Griffin & Curcuruto (2016) ที่พบว่าความมุ่งมั่นของฝ่ายบริหารส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของพนักงาน การเสริมสร้างความมุ่งมั่นของผู้บริหารและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมความปลอดภัยจะช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงและส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กร

3. ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากสภาพแวดล้อมการทำงานสถานประกอบการขนาดเล็กมีปัจจัยคุกคามสุขภาพในระดับสูง (73.19%) โดยเฉพาะด้านการยศาสตร์ (85%) และสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (77%) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข (Olsen et al., 2012) การประเมินและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมตามหลักการยศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นในการลดอันตรายและส่งเสริมสุขภาพแรงงาน

4. แนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย การฝึกอบรมและแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย ควรมีระบบฝึกอบรมและการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ (Gallagher, 2000)

4.1 การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย ใช้จุดแข็งด้านความใกล้ชิดของพนักงานในการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ลดความเครียด และเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน (Unlamai et al., 2018)

4.2 การปรับปรุงมาตรฐานเครื่องจักรและพื้นที่ทำงาน ต้องมีระบบตรวจสอบบำรุงรักษา และกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย (Micheli & Cagno, 2010)

4.3 การกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย: ควรมีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (Robertson et al., 2021)

การพัฒนาองค์กรในด้านวัฒนธรรมความปลอดภัย การดูแลเครื่องจักร และการกำหนดนโยบายที่เป็นระบบ จะช่วยให้สถานประกอบการขนาดเล็กเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาของสถานประกอบการขนาดเล็กในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สถานประกอบการขนาดเล็กมีปัญหาด้านงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ในการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ควรแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัยหรือมหาวิทยาลัย เพื่อรับทุนและองค์ความรู้ในการยกระดับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การจัดตั้งคณะทำงานเนื่องจากสถานประกอบการมีบุคลากรจำนวนน้อย ควรจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อรับผิดชอบด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยหมุนเวียนหน้าที่เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม การทำงานร่วมกันจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการนำรูปแบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยไปใช้กับสถานประกอบการที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชาชัยชนันท์, ชวพรพรรณ จันทรประสิทธิ์, และ ธาณี แก้วธรรมานุกุล. (2557). ปัจจัย
คุณภาพจากการทำงาน การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องจากการทำงาน
ของแรงงานนอกระบบ: กรณีศึกษากลุ่มทำโครงการ. *พยาบาลสาร*, 41(2), 48–60.
- สาวิลี คงสี, พงศ์ เทพอักษร, และ สาลี อินทร์เจริญ. (2561). การประเมินสิ่งคุกคามสุขภาพ
และอาการระบบทางเดินหายใจของพนักงานโรงเลื่อยไม้ยางพาราในจังหวัดตรัง.
วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 1(1), 47–64.
- สุภาวิตา พริกเล็ก. (2560). ความรู้ ทักษะการบริหาร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความ
ปลอดภัยในการทำงานอุตสาหกรรมผลิตยางธรรมชาติ พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย.
วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ, 10(35), 21–35.
- อดิลักษณ์ พุ่มอิม. (2564). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านงาน
ความเครียดในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานใน
นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้. *วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน*, 7(2), 122–
135.
- Arnold, R. D., & Wade, J. P. (2015). A definition of systems thinking: A systems
approach. *Procedia Computer Science*, 44, 669–678.
- Bonafede, M., Corfiati, M., Gagliardi, D., Boccuni, F., & Ronchetti, M. (2016). OHS
management and employers' perception: Differences by firm size in a
large Italian company survey. *Safety Science*, 89, 11–18.
- Castillo, D. N., & James, C. (2013). Reflecting on the 5th National Occupational
Injury Research Symposium and looking forward. *Journal of Safety
Research*, 44(1), 3–5.
- De, M. D., Gnoni, M. G., Guglielmi, A., Micheli, G. J., Sala, G., & Vitrano, G. (2022).
Designing national systems to support the analysis and prevention of
occupational fatal injuries: Evidence from Italy. *Safety Science*, 147,
105615.

- Duan, N., & Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 42*, 533–544.
- Dyson, R. G. (2004). Strategic development and SWOT analysis at the University of Warwick. *European Journal of Operational Research, 152*(3), 631–640.
- Griffin, M. A., & Curcuruto, M. (2016). Safety climate in organizations. *Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, 3*, 191–212.
- Hannon, P. A., Helfrich, C. D., Chan, K. G., Allen, C. L., & Harris, J. R. (2017). Development and pilot test of the Workplace Readiness Questionnaire, a theory-based instrument small workplaces' readiness to implement wellness programs. *American Journal of Health Promotion, 3*(1), 67–75.
- Karanikas, N., Popovich, A., Steele, S., Horswill, N., Laddrak, V., & Roberts, T. (2020). Symbiotic types of systems thinking with systematic management in occupational health and safety. *Safety Science, 128*, 104752.
- Landstad, B. J., Vinberg, S., Rahme, A., Vigren, G., & Hagqvist, E. (2022). Management by values: A qualitative study of how small business owners in the cleaning sector view and implement their employer responsibilities with respect to occupational safety and health management. *Safety Science, 148*, 105649.
- Liu, S., Li, H., & Mei, Q. (2021). Research on system dynamic of buying work safety services in small and medium-sized enterprises. *Journal of Systems Science and Systems Engineering, 30*(3), 339–362.
- Marshall, B. (2013). Does sample size matter in qualitative research? A review of qualitative interviews in IS research. *Journal of Computer Information Systems, 54*, 11–22.

- Micheli, G. J. L., & Cagno, E. (2010). Dealing with SMEs as a whole in OHS issues: Warnings from empirical evidence. *Safety Science*, *48*(6), 729–733.
- Olsen, K., Legg, S., & Hasle, P. (2012). How to use programme theory to evaluate the effectiveness of schemes designed to improve the work environment in small businesses. *Work*, *41*(Suppl. 1), 5999–6006.
- Porru, S., Calza, S., & Arici, C. (2017). Prevention of occupational injuries: Evidence for effective good practices in foundries. *Journal of Safety Research*, *60*, 53–69.
- Ratnasingam, J., & Scholz, F. (2015). Assessment of dust emission and working conditions in the bamboo and wooden furniture industries in Malaysia. *European Journal of Wood and Wood Products*, *73*(4), 561–562.
- Ratnasingam, J., Ramasamy, G., Ioras, F., Thanesegaran, G., & Mutthiah, N. (2016). Assessment of dust emission and working conditions in the bamboo and wooden furniture industries in Malaysia. *BioResources*, *11*(1), 1189–1201.
- Robertson, M., Tubbs, D., Henning, R. A., & Murphy, L. A. (2021). Assessment of organizational readiness for participatory occupational safety, health and well-being programs. *Work*, *69*(4), 1317–1342.
- Sinclair, R. R., & Tetrick, L. (2010). Labor unions and safety climate: Perceived union safety values and retail employee safety outcomes. *Accident Analysis & Prevention*, *42*, 1477–1487.
- Sorensen, G., Sparer, E., Williams, J. A. R., Gundersen, D., & Wagner, G. R. (2018). Measuring best practices for workplace safety, health, and well-being: The Workplace Integrated Safety and Health Assessment. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*, *60*(5), 430–439.
- Zhou, Q., et al. (2022). Driving mechanism model for the supply chain work safety management behavior of core enterprises: An exploratory research based on grounded theory. *Frontiers in Psychology*, *12*, Article 867530.